

На основу члана 46. став 1. тачка 1) подтачка (10), става 2. тачка 3) истог члана, а у вези са чланом 132. став 3., и члана 45. став 1. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11 и 80/11-испр.),

Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на 190. седници од 02. августа 2012. године, донео је

ОДЛУКУ
о утврђивању Методологије за одређивање трошкова прикључења на систем за транспорт и дистрибуцију природног гаса

1. Утврђује се Методологија за одређивање трошкова прикључења на систем за транспорт и дистрибуцију природног гаса, која је саставни део ове Одлуке.
2. Оператори система достављају Агенцији за енергетику Републике Србије акте о висини трошкова прикључења утврђене у складу са Методологијом из тачке 1. ове Одлуке, пре почетка њене примене, а најкасније до 30. новембра 2012. године.
3. Даном почетка примене ове одлуке престаје да важи Одлука о утврђивању Методологије о критеријумима и начину одређивања трошкова прикључка на систем за транспорт и дистрибуцију природног гаса и Методологија о критеријумима и начину одређивања трошкова прикључка на систем за транспорт и дистрибуцију природног гаса („Службени гласник РС“ бр. 48/08 и 54/08).
4. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“ и примењиваће се од 01. јануара 2013. године.

Број: 477/2012-Д-И/13
У Београду, 02. августа 2012. године

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Љубо Маћић

МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ТРОШКОВА ПРИКЉУЧЕЊА НА СИСТЕМ ЗА ТРАНСПОРТ И ДИСТРИБУЦИЈУ ПРИРОДНОГ ГАСА

I. ПРЕДМЕТ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Овом методологијом утврђују се начин и ближи критеријуми за обрачун трошкова прикључења објекта произвођача и крајњег купца природног гаса на систем за транспорт природног гаса (радног притиска већег од 16 бара), односно дистрибутивни систем (радног притиска 16 бара и нижег), у зависности од места прикључења, одобреног капацитета, потребе за извођењем радова, потребе за уграђивањем неопходне опреме, уређаја и материјала, других објективних критеријума, као и начин, поступак и рокове за достављање података и документације Агенцији за енергетику Републике Србије.

II. ПОЈМОВИ

Појмови који се користе у овој методологији имају следеће значење:

- 1) Гранична удаљеност од мреже – удаљеност од мреже до које се варијабилни трошкови обрачунавају за типску удаљеност од мреже;
- 2) Мрежа – цевоводи међусобно функционално повезани у једну техничко-технолошку целину који чине део система;
- 3) Објекат – објекат произвођача, односно крајњег купца природног гаса који се прикључује на систем;
- 4) Оператор система – оператор транспортног система природног гаса, односно оператор дистрибутивног система природног гаса;
- 5) Подносилац захтева - произвођач природног гаса или крајњи купац који у прописаном поступку захтева издавање одобрења за прикључење објекта на систем;
- 6) Прикључак – скуп водова, опреме и уређаја, укључујући мерни уређај, којима се инсталација објекта физички повезује са најближом тачком у систему у којој је прикључење технички и правно могуће;
- 7) Систем – систем за транспорт природног гаса, односно дистрибутивни систем природног гаса;
- 8) Удаљеност објекта од мреже – стварно растојање од најближе тачке на постојећем систему у којој је прикључење технички и правно могуће, мерено трасом вода, до вертикалног носача мерног уређаја. Најближом тачком на дистрибутивној мрежи сматра се тачка на гасоводу на страни улице на којој се налази објекат који се прикључује и не укључује прелаз преко улице, осим ако се улица прелази ради прикључења само једног објекта и пречник цеви на месту прелаза димензионише само за тај објекат;
- 9) Типска удаљеност од мреже – обрачунска величина за утврђивање трошкова изградње типског прикључка;
- 10) Тржишна цена - цена утврђена на основу испостављених рачуна и ситуација добављача постигнута под најповољнијим условима у прописаном поступку набавке добара, услуга и радова, исказана без ПДВ-а (осим цена моторних горива које се исказују са ПДВ-ом). Тржишна цена елемента структуре трошкова прикључења типским прикључком је цена добијена под најповољнијим условима у прописаном поступку набавке која је по физичком обиму највеће прибављање добара, услуга и радова у години у којој оператор система доноси акт о висини трошкова прикључења типским прикључцима, односно у години у којој је вршио последње овакво прибављање;
- 11) Цена коштања - цена коју утврђује оператор система када елементе структуре трошкова прикључења обезбеђује у властитој режији и која има исто значење као у Међународном

рачуноводственом стандарду 16, а која се на овај начин обрачунава за све категорије типског прикључка у време доношења акта о висини трошкова прикључења;

- 12) Цена коштања радног часа - цена утврђена према нормираном степену и врсти стручне спреме лица која изводе радове на основу бруто зараде са доприносима на терет послодавца за лица ангажована на извођењу радова, обрачуната за месец који претходи месецу у коме се доноси акт о висини трошкова прикључења, подељена са бројем часова рада у том месецу.

Остали појмови употребљени у овој методологији имају исто значење као и у Закону о енергетици.

III. КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ТРОШКОВА ПРИКЉУЧЕЊА, СТРУКТУРА ТРОШКОВА ПРИКЉУЧЕЊА И ВРСТЕ ПРИКЉУЧКА

III.1. Критеријуми за одређивање трошкова прикључења

Трошкови прикључења одређују се на основу критеријума одобреног капацитета, места прикључења, врсте уређаја, опреме и материјала које је потребно уградити, врсте и обима радова које је потребно извести ради прикључења објекта на систем, као и других објективних критеријума којима се стварају услови за прикључење.

Трошкови прикључења утврђују се према најповољнијој вредности уређаја, опреме, материјала, радова, услуга и др. прибављених у поступку набавке добара, услуга и радова у складу са законом (у даљем тексту: тржишна цена), односно према њиховој цени коштања, када их оператор система обезбеђује у властитој режији.

III. 2. Структура трошкова прикључења

Трошкови прикључења обухватају:

- 1) трошкове пројектовања и прибављања потребне документације;
- 2) трошкове набавке уређаја, опреме и материјала;
- 3) трошкове извођења радова;
- 4) трошкове стручних и оперативних послова које је неопходно извршити ради прикључења објекта на систем;
- 5) део трошкова система насталих због прикључења објекта на систем (у даљем тексту: део трошкова система).

Трошкови из става 1. ове тачке чине елементе структуре трошкова прикључења.

III.3. Врсте прикључка

У зависности од радног притиска мреже на коју се објекат прикључује, максималног капацитета мерног уређаја, начина прикључења и броја мерних уређаја који се постављају у једном објекту и повезују са једним регулационим уређајем, прикључење објекта на систем обезбеђује се изградњом прикључка који може бити:

- 1) типски прикључак;
- 2) индивидуални прикључак;
- 3) групни прикључак.

IV. НАЧИН ОДРЕЂИВАЊА ТРОШКОВА ПРИКЉУЧЕЊА

IV.1. Типски прикључак

Типски прикључак је прикључак на дистрибутивну мрежу (полиетиленску или челичну) радног притиска мањег од 6 bar са кућним мерно-регулационим сетом (у даљем тексту: КМРС) максималног капацитета не већег од 10 m³/h, у који се уграђује типизирана, односно стандардизована опрема, уређаји и материјали и при чијој се изградњи изводе стандардни радови.

У зависности од максималног капацитета КМРС, односно типа мерача, утврђују се следеће категорије типског прикључка:

Редни број	Тип мерача	Максимални капацитет
1.	Г – 2.5	4 m ³ /h
2.	Г – 4	6 m ³ /h
3.	Г - 6	10 m ³ /h

IV.1.1. Начин одређивања трошкова прикључења

IV.1.1.1. Трошкови изградње типског прикључка одређују се за сваку категорију типског прикључка на основу:

- упросечених трошкова пројектовања и прибављања потребне документације,
- нормиране и упросечене количине типизиране опреме, уређаја и материјала које је неопходно уградити,
- упросечених трошкова радова,
- упросечених трошкова стручних и оперативних послова које је неопходно извршити ради прикључења објекта на мрежу.

Трошкови изградње типског прикључка су фиксни и варијабилни.

Фиксни трошкови изградње типског прикључка обухватају трошкове који не зависе од удаљености објекта од мреже.

Варијабилни трошкови изградње типског прикључка обухватају трошкове који зависе од удаљености објекта од мреже и исказују се по дужном метру, а обрачунавају се:

- ако је удаљеност од мреже мања или једнака граничној удаљености - за типску удаљеност,
- ако је удаљеност од мреже већа од граничне удаљености – вредност обрачуната за типску удаљеност увећава се за вредност обрачунату за разлику стварне и граничне удаљености.

Типска удаљеност од мреже једнака је просечној удаљености објекта од мреже на свим мрежама радног притиска мањег од 6 bar, мерено трасом вода и износи највише 12 метара.

Гранична удаљеност од мреже утврђује се као умножак броја 1,67 и типске удаљености од мреже мерено трасом вода и износи највише 20 метара.

IV.1.1.1.1. Трошкови пројектовања и прибављања потребне документације

Трошкови пројектовања и прибављања потребне документације обухватају трошкове израде идејног пројекта кућног гасног прикључка, трошкове геодетског снимања прикључка, трошкове провођења у катастру водова и провођења промена на плану катастра водова. Трошкови пројектовања и прибављања потребне документације у целини су фиксни трошкови.

IV.1.1.1.1.1. Трошак израде идејног пројекта кућног гасног прикључка обрачунава се на основу тржишне цене по једном идејном пројекту, при чему ова цена не може бити већа од 2,5 радна часа инжењера запосленог код оператора система. Када оператор система израђује пројекат у властитој режији, цена коштања једног идејног пројекта кућног гасног прикључка утврђује се као умножак вредности радног часа према нормираном степену и врсти стручне спреме лица које израђује пројекат и највише 2,5 радна часа.

IV.1.1.1.1.2. Трошкови геодетског снимања прикључка, трошкови провођења у катастру водова и провођења промена на плану катастра водова, обрачунавају се према тржишним ценама, а највише до износа из званичног ценовника Републичког геодетског завода.

IV.1.1.1.2. Трошкови набавке опреме, уређаја и материјала

Трошкови опреме, уређаја и материјала обухватају трошкове набавке опреме, уређаја и материјала који се уграђују, у складу са техничким прописима и правилима рада система на који се објекат прикључује.

Трошкови опреме, уређаја и материјала обрачунавају се као умножак утврђене количине опреме, уређаја и материјала и тржишне цене, односно цене коштања у случају када оператор система израђује опрему, уређаје и материјал у властитој режији.

Трошкови опреме, уређаја и материјала могу бити фиксни и варијабилни.

IV.1.1.1.3. Трошкови радова

Трошкови радова обухватају трошкове рада лица, трошкове употребе машина, специјалних алата, опреме и трошкове употребе возила.

IV.1.1.1.3.1. Трошкови рада лица ангажованих на извршењу неопходних стандардних радова се обрачунавају као умножак утврђене тржишне цене исказане по утврђеној јединици мере и нормираног броја радних часова неопходних за извођење ових радова или нормираног утрошка по јединици мере, односно, у случају када оператор система изводи радове у властитој режији, цене коштања радног часа према нормираном степену и врсти стручне спреме лица која изводе радове и нормираног броја радних часова неопходних за извођење ових радова. Стандардно предвиђени грађевински радови обухватају: ископавање рова, затрпавање рова песком и земљом и враћање јавне површине у првобитно стање.

IV.1.1.1.3.2. Трошкови употребе машина са руковаоцем које се користе у сврху изградње прикључка, обрачунавају се као умножак тржишне цене моторног дизел горива и количине од 15 литара тог горива, а трошкови употребе специјалних алата и опреме са руковаоцем се обрачунавају као 15% од трошкова употребе машина са руковаоцем који су обрачунати у складу са овом тачком.

IV.1.1.1.3.3. Трошкови возила са возачем која се користе у сврху прикључења, обрачунавају се као умножак тржишне цене моторног бензина и 30 литара тог моторног горива.

IV.1.1.1.3.4. Трошкови из тачке IV.1.1.1.3.1. могу бити фиксни и варијабилни трошкови. Трошкови из тач. IV.1.1.1.3.2. и IV.1.1.1.3.3. су у целини фиксни.

IV.1.1.1.4. Трошкови стручних и оперативних послова

Трошкови стручних и оперативних послова које је неопходно извршити ради прикључења објекта на систем обухватају: трошкове утврђивања техничких услова за изградњу прикључка (утврђивање локације КМРС и трасе прикључка), стручни надзор над извођењем грађевинских и машинско-монтажних радова, сви у трајању од по највише 45 мин по прикључку и технички преглед унутрашње гасне инсталације пред прво пуштање гаса у објекат.

Трошкове стручних и оперативних послова чине трошкови рада који се обрачунавају на основу њихове тржишне цене, а у случају када оператор система изводи ове радове у властитој режији, на основу цене коштања радног часа према нормираном степену и врсти стручне спреме лица која се ангажују на прикључењу и нормираног броја радних часова неопходних за извођење ових радова.

Трошкови стручних и оперативних послова су у целини фиксни.

IV.1.1.2. Део трошкова система се утврђује на основу максималног капацитета КМРС, висине јединичног трошка за капацитет и степена искоришћености дистрибутивне мреже на коју се објекат прикључује.

Оператор система може да утврди степен искоришћености мреже за сваку мрежу понаособ или јединствену вредност за све мреже радног притиска $p < 6 \text{ bar}$, али не може да комбинује оба начина утврђивања степена искоришћености мреже.

Ако је подносилац захтева сносио трошкове изградње дела мреже у циљу стварања техничких услова за прикључење свог објекта, део трошкова система се не обрачунава.

IV.1.2. Начин обрачуна трошкова прикључења

IV.1.2.1. Трошкови прикључења се обрачунавају према следећој формули:

$$T_{\text{тпи}} = T_{\text{пд}} + T_{\text{кмрси}} + T_{\text{оо}} + T_{\text{р}} + T_{\text{со}} + D_{\text{тстпи}} = T_{\text{итпи}} + D_{\text{тстпи}}$$

где су:

и - категорија типског прикључка одређена према критеријумима утврђеним овом методологијом,

$T_{\text{тпи}}$ - трошкови прикључења типским прикључком и-те категорије,

$T_{\text{итпи}}$ - трошкови изградње типског прикључка и-те категорије,

$D_{\text{тстпи}}$ – део трошкова система типског прикључка и-те категорије.

Када се типски прикључак гради истовремено са изградњом дистрибутивне мреже, трошкови прикључења се умањују за 20% трошкова изградње прикључка за типску удаљеност од мреже и обрачунавају се на основу следећих формула:

а) за удаљеност од мреже мању или једнаку типској:

$$T_{\text{тпи}} = 0,8 * T_{\text{итпи}} + D_{\text{тстпи}}$$

б) за удаљеност од мреже већу од граничне удаљености:

$$D_{\text{тстпи}} = 0,8 * T_{\text{итпи}} + D_{\text{тстпи}} + J_{\text{вт}} * P_{\text{у}}$$

IV.1.2.1.1. Трошкови изградње прикључка

IV.1.2.1.1.1. Трошкови изградње типског прикључка и-те категорије чија је удаљеност од мреже мања или једнака граничној удаљености су:

$$T_{\text{итпи}} = T_{\text{пд}} + T_{\text{кмрси}} + T_{\text{оо}} + T_{\text{р}} + T_{\text{со}}$$

где су:

$T_{\text{пд}}$ – трошкови пројектовања и прибављања потребне документације,

$T_{\text{кмрси}}$ – трошкови КМРС и-те категорије прикључка,

$T_{\text{оо}}$ – трошкови остале неопходне опреме, уређаја и материјала за израду прикључка,

$T_{\text{р}}$ – трошкови радова извршених на прикључку,

$T_{\text{со}}$ – трошкови стручних и оперативних послова које је неопходно извршити ради прикључења објекта на мрежу,

при чему је:

$$T_{\text{оо}} = F_{\text{тоо}} + J_{\text{вто}} * T_{\text{у}} \text{ и}$$

$$T_{\text{р}} = F_{\text{тр}} + J_{\text{втр}} * T_{\text{у}}$$

односно,

$$T_{\text{тпи}} = T_{\text{пд}} + T_{\text{кмрси}} + (F_{\text{тоо}} + J_{\text{вто}} * T_{\text{у}}) + (F_{\text{тр}} + J_{\text{втр}} * T_{\text{у}}) + T_{\text{со}} + D_{\text{тстпи}} \quad (1)$$

при чему су:

$F_{\text{тоо}}$ – фиксни трошкови остале неопходне опреме, уређаја и материјала,

$J_{\text{вто}}$ – јединични варијабилни трошкови неопходне опреме, уређаја и материјала (у динарима по метру),

$T_{\text{у}}$ – типска удаљеност од мреже,

$F_{\text{тр}}$ – фиксни трошкови извршених радова,

$J_{\text{втр}}$ – јединични варијабилни трошкови извршених радова (у динарима по метру).

Формула (1), после груписања трошкова на фиксне и варијабилне, своди се на следећи израз:

$$T_{тп} = TKMPC_{и} + OFT + JBT * TU + DTCT_{п}$$

где су:

OFT – остали фиксни трошкови (без трошкова K MPC) и
 JBT – јединични варијабилни трошкови у динарима по метру),

а израчунавају се као:

$$OFT = TPD + FTOO + FTR + TCO$$

$$JBT = JBTO + JBTR$$

IV.1.2.1.1.2. Уколико је удаљеност објекта од мреже већа од граничне удаљености, трошкови прикључења се обрачунавају применом следеће формуле:

$$DT_{тп} = T_{тп} + JBT * PY$$

при чему су:

DT_{тп} – укупни трошкови прикључења и-те категорије типског прикључка када је удаљеност објекта од мреже већа од граничне удаљености мреже, а
 PY – разлика између удаљености објекта од мреже мерено трасом вода и граничне удаљености.

IV.1.2.1.2. Део трошкова система

Део трошкова система се израчунава на основу максималног капацитета K MPC, висине јединичног трошка за капацитет и степена искоришћености капацитета мреже на коју се објекат прикључује:

$$DTCT_{п} = KAPT_{п} * K_{тп} * (1 - СИМ) \text{ (дин)}, \text{ за СИМ} \leq 0,60,$$

$$DTCT_{п} = 0 \text{ за СИМ} > 0,60$$

где су:

DTCT_п – део трошкова система,

KAPT_п – максимални капацитет K MPC типског прикључка (m^3/h),

K_{тп} – јединични трошак за капацитет, односно коефицијент за који се утврђује вредност

$$K_{тп} = 1500 \frac{\text{дин}}{m^3/h},$$

СИМ – степен искоришћености капацитета мреже на коју се објекат прикључује, који се израчунава на основу формуле:

$$СИМ = ИКМ / ПКМ$$

где су:

ИКМ – искоришћени капацитет мреже,

ПКМ – пројектовани капацитет дистрибутивне мреже на коју се објекат прикључује.

Искоришћени капацитет мреже израчунава се према формули:

$$ИКМ = UK_{тп} + \sum OK_{ип} + \sum MK_{зп}$$

где су:

UK_{тп} – укупни капацитет изграђених типских прикључака на мрежи на коју се објекат прикључује;

$\sum O_{\text{Кип}}$ – сума одобрених капацитета свих индивидуалних прикључака на мрежи на коју се објекат прикључује,

$\sum M_{\text{Кгп}}$ – сума максималних капацитета регулационих уређаја групних прикључака на мрежи на коју се објекат прикључује.

$U_{\text{Ктп}}$ израчунава се према формули:

$$U_{\text{Ктп}} = B_{\text{Ритп}} * 1,2 \left(m^3/h \right)$$

где је:

$B_{\text{Ритп}}$ – укупан број изграђених типских прикључака на мрежи на коју се објекат прикључује.

IV.1.2.2. Основи за умањење и увећање трошкова прикључења

IV.1.2.2.1. Ако подносилац захтева, на основу утврђених услова и сагласности оператора система на чију се мрежу прикључује, изведе радове на прикључењу у властитој режији, трошкови прикључења се умањују за износ трошкова који одговара тим позицијама. Радови се изводе уз стручни надзор оператора система.

IV.1.2.2.2. Када је прикључак делимично изграђен на трошак подносиоца захтева пре издавања решења којим се одобрава прикључење, трошкови прикључења се умањују за трошкове оних позиција односно елемената структуре трошкова прикључења које је подносилац захтева имао пре издавања решења.

IV.1.2.2.3. У случају да враћање јавне површине у првобитно стање не изискује асфалтирање, трошак прикључења се умањује за износ трошкова асфалтирања по позицијама из тач. IV.1.1.1.2. и IV.1.1.1.3.1. ове методологије.

IV.1.2.2.4. Ако се, на захтев подносиоца захтева, приликом изградње типског прикључка користи опрема вишег стандарда од оне коју оператор користи као типизирану у смислу ове методологије трошкови прикључења се увећавају за разлику стварних трошкова захтеване опреме и упросечених трошкова типизиране опреме.

IV.1.2.2.5. Ако се, на захтев подносиоца захтева, приликом изградње типског прикључка, изводе грађевински радови који су вишег стандарда од оног које је оператор стандардно изводи, трошкови прикључења се увећавају за разлику стварних трошкова захтеваних радова и трошкова нормираних радова утврђених у складу са овом методологијом.

IV.1.2.2.6. Ако је због прикључења једног објекта подносиоца захтева потребно извести прелаз преко улице, при чему се пречник цеви димензионише искључиво за његове потребе, трошкови прикључења се увећавају за трошкове прелаза преко улице.

IV.1.2.2.7. Ако прикључење конкретног објекта изискује и трошкове решавања имовинско-правних односа, трошкови прикључења се увећавају за стварни износ трошкова решавања имовинско-правних односа.

IV.1.2.2.8. У случају да прикључење конкретног објекта изискује и трошкове на име прибављања грађевинске дозволе или другог акта надлежног органа када се она не издаје, односно употребне дозволе, трошкови прикључења увећавају се за стварни износ ових трошкова.

IV.1.2.2.9. Део трошкова који чине основ за умањење, односно увећање трошкова прикључења у смислу тач. IV.1.2.2.1. до IV.1.2.2.8., посебно се исказују по позицијама у обрачуну трошкова прикључења.

IV.2. Индивидуални прикључак

Индивидуални прикључак је прикључак на:

- транспортну мрежу;
- дистрибутивну мрежу притиска $\geq 6 \text{ bar}$;
- дистрибутивну мрежу притиска до 6 bar са максималним капацитетом мерно-регулационе станице (у даљем тексту: MPC) изнад $10 \text{ m}^3/h$, као и

- сваки други прикључак који, у смислу ове методологије, не испуњава услове типског или групног прикључка.

IV.2.1. Начин одређивања трошкова прикључења

Оператор система одређује висину трошкова прикључења према оним трошковима, односно трошковима оних елемента структуре трошкова прикључења, које стварно има.

IV.2.1.1. Трошкови изградње индивидуалног прикључка се одређују као збир стварних трошкова:

- пројектовања,
- прибављања потребне документације, прописаних сагласности и дозвола,
- решавања имовинско-правних односа везаних за конкретно прикључење,
- извођења припремних радова,
- набавке уређаја, опреме и материјала,
- радова лица ангажованих на извођењу грађевинских, машинско-монтажних и електро радова на изградњи прикључка, употребе машина, специјалних алата и опреме са руковаоцем и употребе возила са возачем,
- опремања мерног места,
- геодетског обележавања трасе, геодетског снимања вода прикључка и провођења промена у катастру водова и трошкова провођења промена на плану катастра водова,
- испитивања и пуштања у рад и
- обављања других стручних и оперативних послова које је неопходно извршити ради прикључења објекта на мрежу: излазак на терен ради утврђивања локације MPC и трасе прикључка у циљу утврђивања техничких услова за прикључење, стручни надзор над извођењем грађевинских, машинско-монтажни и електро радова и техничка контрола унутрашње гасне инсталације пре првог пуштања гаса у прикључак, у складу са техничким прописима и правилима рада система на који се објекат прикључује и критеријумима утврђеним овом методологијом.

IV.2.1.2. Део трошкова система који настаје због прикључења на дистрибутивну мрежу радног притиска $p < 6 \text{ bar}$ утврђује се на основу одобреног капацитета MPC, висине јединичног трошка за капацитет и степена искоришћености дистрибутивне мреже на коју се објекат прикључује.

За мреже на радном притиску $p < 6 \text{ bar}$, оператор система може да утврди степен искоришћености мреже за сваку мрежу понаособ или јединствену вредност за све мреже тог радног притиска, али не може да комбинује оба начина утврђивања степена искоришћености мреже.

Део трошкова система за прикључење на дистрибутивну мрежу радног притиска $6 \leq p \leq 16 \text{ bar}$ или на транспортну мрежу, утврђује се на основу одобреног капацитета MPC и фиксног јединичног трошка у динарима по m^3/h .

Ако је подносилац захтева сносио трошкове изградње дела мреже ради стварања техничких услова за прикључење свог објекта, део трошкова система се обрачунава само ако је разлика између дела трошка система, утврђеног у смислу ове тачке методологије, и уложених средстава већа од нуле и једнак је тој разлици.

Део трошкова система се не утврђује за произвођача природног гаса чији се објекат прикључује на мрежу.

IV.2.2. Начин обрачуна трошкова прикључења

IV.2.2.1. Укупни трошкови прикључења

Трошкови прикључења се обрачунавају према следећој формули:

$$\text{Тип} = \text{ТПД} + \text{ТО} + \text{ТР} + \text{ТСО} + \text{ДТС}_{\text{пи}} = \text{ТИ}_{\text{ип}} + \text{ДТС}_{\text{ип}}$$

где су:

Тип – трошкови прикључења индивидуалним прикључком;
ТИип – трошкови изградње индивидуалног прикључка и
ДТСип – део трошкова система за индивидуални прикључак

IV.2.2.1.1. Трошкови изградње индивидуалног прикључка

Трошкови изградње индивидуалног прикључка обрачунавају се на основу трошкова пројектне документације, норматива оператора система и тржишних цена, односно цене коштања уколико оператор система прикључак гради у властитој режији, применом следеће формуле:

$$\text{ТИип} = \text{ТПД} + \text{ТО} + \text{ТР} + \text{ТСО},$$

где су:

ТПД – трошкови израде пројекта и прибављања потребне документације и сагласности и трошкови решавања имовинско-правних односа,
ТО – трошкови неопходне опреме, уређаја и материјала,
ТР – трошкови радова (припремних радова, радова на изградњи прикључка и опремања мерног места), и
ТСО – трошкови стручних и оперативних послова које је неопходно извршити ради прикључења објекта на мрежу (геодетског снимања, провођења промена у катастру водова и промена на плану катастра водова, испитивања и пуштања у рад).

IV.2.2.1.2. Део трошкова система

IV.2.2.1.2.1. Део трошкова система за индивидуални прикључак објекта на дистрибутивну мрежу радног притиска $p < 6 \text{ bar}$, рачуна се као за типски прикључак, на начин описан у тачки IV.1.2.1.2, с тим што је

КАПипд – одобрени капацитет MPC индивидуалног прикључка који се прикључује на дистрибутивну мрежу ($\frac{m^3}{h}$).

IV.2.2.1.2.2. Део трошкова система за индивидуални прикључак на дистрибутивну мрежу радног притиска $6 \leq p \leq 16 \text{ bar}$ или на транспортну мрежу, обрачунава се по формули:

$$\text{ДТСипт} = K_{\text{ипт}} * \text{КАПипт}$$

где су:

ДТСипт – део трошкова система за индивидуални прикључак на дистрибутивну мрежу радног притиска $6 \leq p \leq 16 \text{ bar}$, односно на транспортну мрежу,

Кипт – јединични трошак за капацитет, односно коефицијент за ДТСипт, за који се утврђује вредност

$$K_{\text{ипт}} = 600 \frac{\text{дин}}{m^3/h} \text{ и}$$

КАПипт - одобрени капацитет MPC индивидуалног прикључка.

IV.2.2.2. Основи за умањење и увећање трошкова прикључења

IV.2.2.2.1. Ако је због прикључења објекта једног подносиоца захтева потребно извести прелаз преко улице, при чему се пречник цеви димензионише искључиво за његове потребе, трошкови прикључења увећавају се за настале стварне трошкове прелаза преко улице.

IV.2.2.2.2. Када је прикључак делимично изграђен на трошак подносиоца захтева пре издавања решења којим се одобрава прикључење, трошкове које је подносилац захтева сносио пре издавања решења не укључују се у обрачун трошкова прикључења, и тај део трошкова се у обрачуну посебно исказује.

IV.3. Групни прикључак

Групни прикључак, у смислу ове методологије, је прикључак вишеспратног објекта колективне станоградње на дистрибутивну мрежу радног притиска $p < 6 \text{ bar}$. Овај прикључак се гради од најближе тачке на дистрибутивној мрежи у којој је прикључење технички и правно могуће, до регулационог уређаја за објекат у целини и даље од регулационог уређаја ка два или више кућних мерних сетова. Трошкови прикључења групним прикључком исказују се по кућном мерном сету (у даљем тексту: КМС).

IV.3.1. Начин одређивања трошкова прикључења

IV.3.1.1. Трошкови изградње групног прикључка се одређују на начин утврђен у тачки IV.2.1.1. за индивидуални прикључак.

IV.3.1.2. Део трошкова система за групни прикључак се утврђује на основу максималног капацитета регулационог уређаја, висине јединичног трошка за капацитет и степена искоришћености дистрибутивне мреже на коју се објекат прикључује.

Оператор система може да утврди степен искоришћености мреже за сваку мрежу понаособ или јединствену вредност за све мреже радног притиска $p < 6 \text{ bar}$, али не може да комбинује оба начина утврђивања степена искоришћености мреже.

IV.3.2. Начин обрачуна трошкова прикључења

IV.3.2.1. Изградња прикључка

Трошкови изградње групног прикључка израчунавају се на исти начин као и трошкови изградње индивидуалног прикључка у смислу тачке IV.2.2.1.1.

IV.3.2.2. Део трошкова система

Део трошкова система за групни прикључак утврђује се на основу максималног капацитета предвиђеног регулационог уређаја, висине јединичног трошка за капацитет и степена искоришћености мреже на коју се објекат прикључује и рачуна се на начин описан у тачки IV.1.2.1.2, за групни прикључак у целини, с тим што је

КАПгп – максимални капацитет предвиђеног регулационог уређаја групног прикључка ($\frac{m^3}{h}$).

IV.3.2.3. Основи за умањење трошкова прикључења

IV.3.2.3.1. Ако подносилац захтева, на основу утврђених услова и сагласности оператора система, изведе радове на прикључењу у властитој режији, позиције које се односе на тако изведене радове не укључују се у трошкове прикључења. Радови се изводе уз стручни надзор енергетског субјекта.

IV.3.2.3.2. Када је пре издавања решења којим се одобрава прикључење прикључак делимично изграђен на трошак подносиоца захтева, трошкови које је подносилац сносио пре издавања решења не укључују се у обрачун трошкова прикључења и тај део трошкова се посебно исказује.

IV.3.2.4. Исказивање трошка прикључења по кућном мерном сету

IV.3.2.4.1. Трошкови прикључења исказани по КМС се израчунавају, у зависности од односа броја КМС који се уграђује истовремено са изградњом групног прикључка и броја потенцијалних КМС:

$$T_{\text{кмс}} = (T_{\text{гп}} + D_{\text{ТСгп}}) / (K_{\text{гп}} \cdot B_{\text{Рпкмс}})$$

где су:

Ткмс – трошкови прикључења по КМС;
Тгп – трошкови изградње групног прикључка;
ДТСгп – део трошкова система групног прикључка;
Кгп – коефицијент групног прикључка и
БРпкмс – број потенцијалних КМС.

Коефицијент групног прикључка зависи од односа броја КМС који се уграђују истовремено са изградњом групног прикључка и потенцијалног броја КМС:

$$K_3 = \text{БРкмс} / \text{БРпкмс}$$

где су:

Кз – коефицијент заинтересованости,
БРкмс – број КМС који се уграђују истовремено са изградњом групног прикључка.

Вредност коефицијента групног прикључка се одређује према табели:

Редни број	Коефицијент заинтересованости	Коефицијент групног прикључка
1.	$K_3 \geq 0,875$	$K_{гп} = K_3$
2.	$0,50 \leq K_3 < 0,875$	$K_{гп} = (K_3 - 0,5)/3 + 0,75$
3.	$K_3 < 0,50$	$K_{гп} = K_3 + 0,25$

IV.3.2.4.2. У случају накнадног прикључења у објекту прикљученом преко групног прикључка, трошак прикључења по КМС се обрачунава у износу трошкова прикључења типским прикључком исте категорије. Накнадним прикључењем у смислу ове тачке, сматра се прикључење унутрашње гасне инсталације засебне стамбене јединице које се одобрава после првог пуштања гаса у групни прикључак.

V. ТРОШКОВИ ПРИКЉУЧЕЊА У ПОСЕБНИМ СЛУЧАЈЕВИМА

Посебним случајевима утврђивања трошкова прикључења, у смислу ове методологије, сматрају се:

- промене на прикључку, спајање, раздвајање инсталација, односно мерних места, и повећање одобреног капацитета у прикљученом објекту, и
- поновно прикључење објекта на систем када је захтев за издавање одобрења за прикључење поднет због искључења са система.

Трошкови прикључења у посебним случајевима утврђују се на следећи начин:

- у случају промена на прикључку, спајања, раздвајање инсталација, односно мерних места, као и повећања одобреног капацитета, трошкови прикључења утврђују се према додатним стварним трошковима које изискује такво прикључење. У случају промене одобреног капацитета, део трошкова система утврђује се за индивидуални прикључак само за повећање одобреног капацитета, а за типски и групни прикључак само у случају промене мерног уређаја и то за разлику максималних капацитета мерних уређаја;
- у случају када се захтев за издавање одобрења за поновно прикључење подноси због искључења објекта са система, трошкови прикључења утврђују се према додатним стварним трошковима које изискује такво прикључење, а у случају да је искључење објекта уследило због самовласног прикључења, неовлашћеног коришћења природног гаса, или коришћења без или супротно условима из одобрења за прикључење у погледу тачности мерења, трошкови прикључења се обрачунавају применом одредби ове методологије које утврђују начин обрачуна трошкова прикључења за објекат који се први пут прикључује на систем.

VI. ПРИМЕНА МЕТОДОЛОГИЈЕ, НАЧИН, ПОСТУПАК И РОКОВИ ДОСТАВЉАЊА ПОДАТАКА И ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Оператор транспортног система утврђује висину трошкова прикључења на начин и према критеријумима утврђеним овом методологијом.

Оператор дистрибутивног система, на основу упросечених количина и норматива оператора, доноси одлуку којом утврђује висину трошкова прикључења типским прикључцима у складу са овом методологијом.

Одлуку из става 2. ове тачке оператор доставља Агенцији за енергетику Републике ради провере њене усклађености са овом методологијом, најкасније до 30. новембра сваке текуће године, с тим да се она примењује даном почетка наредне календарске године.

Одлука из става 2. ове тачке садржи висину трошкова изградње типског прикључка по категоријама типског прикључка, висину трошкова изградње за случај истовремене изградње мреже и типског прикључка по категоријама, висину јединичног варијабилног и трошка дела система које оператор утврђује у складу са овом методологијом.

Податке о утврђеним нормативима, структури упросечених количина, степену искоришћености капацитета на мрежама радног притиска $p < 6$ bar на дан 1. новембра текуће године, као и износе свих појединачних трошкова елемента који чине структуру трошкова прикључења у смислу ове методологије, оператор дистрибутивног система исказује по позицијама и на начин како су оне дате у табели „Трошкови прикључења типским прикључцима“ која се објављује на сајту Агенције за енергетику Републике Србије (www.aers.rs).

Одлуку из става 2. ове тачке, потписану од стране овлашћеног лица, оператор доставља Агенцији у писменој форми, а уредно попуњену табелу „Трошкови прикључења типским прикључцима“ у електронској форми на е-mail адресу Агенције.

Сматра се да одлука о висини трошкова прикључења није достављена Агенцији уколико није достављена и уредно попуњена табела из става 5. ове тачке са траженим подацима исказаним према позицијама, као и у року и на начин прописан овом методологијом.

Уколико Агенција на основу достављених података, као и података које може захтевати у складу са Законом у вршењу послова из свог делокруга, оцени да одлука о висини трошкова прикључења из става 2. ове тачке није донета у складу са овом методологијом, оператор система на захтев Агенције доставља усаглашену одлуку о висини трошкова прикључења, у року од 30 дана од дана пријема писменог захтева Агенције.

Утврђени трошкови изградње типских прикључка могу се кориговати и у току године, у случају раста индекса потрошачких цена за више од 10% према објављеном податку органа надлежног за послове статистике, и то за период од доношења одлуке о утврђивању трошкова прикључења типским прикључцима до кориговања висине тих трошкова, о чему оператори извештавају Агенцију.

Оператори система, на принципима јавности и недискриминације, обезбеђују подносиоцима захтева за издавање одобрења за прикључење увид у акта на основу којих се утврђује висина трошкова прикључења и начин утврђивања тих трошкова.

Одлуку о висини трошкова прикључења утврђених у складу са овом методологијом, оператори система примењују почев од 01.01.2013. године.